

Ajuntament de
Premià de Mar

PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN ESPAIS PÚBLICS D'OCI A PREMIÀ DE MAR

Premià de MarLliure de Violències Sexuals

Taula de Treball de Gènere de Premià de Mar

Novembre 2017

Ajuntament de Premià de Mar

PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT LES VIOLÈNCIES SEXUALS EN ESPAIS PÚBLICS D'OCI A PREMIÀ DE MAR.

Cal recordar:

- ✓ Perquè encara vivim en una societat patriarcal en la qual el seu mandat principal característic és utilitzar la violència com a forma de dominació del masculí sobre el femení, dels homes cap a les dones.
- ✓ Perquè volem tenir una ciutat lliure d'agressions masclistes i de violències sexuals i no discriminatòries.
- ✓ Perquè volem tenir unes Festes lliures d'agressions masclistes i de violències sexuals i no discriminatòries.
- ✓ Perquè volem aconseguir que els espais d'oci siguin espais igualitaris.
- ✓ Perquè és important poder anar a les Festes sense por, perquè les dones i qualsevol persona s'hi puguin sentir segures i amb confiança, per donar una resposta davant les agressions masclistes i les violències sexuals.
- ✓ Perquè és responsabilitat de totes les persones que vivim a Premià poder donar resposta creant altres models de convivència basats en la igualtat.

ANTECEDENTS I CONTEXT

La Taula de Treball de Gènere es va posar en marxa el 2016. Hi participen els/les portaveus dels grups municipals, regidors/ores i tècnics/tècniques de les àrees de d'Igualtat, Cultura i Festes, Joventut, Participació Ciutadana, Recursos Humans i Salut Pública, així com representants de l'Àrea Bàsica de Salut i de l'entitat L'Hora Violeta. L'objectiu d'aquesta taula és “promoure la participació de personal del consistori (especialment les regidories de Joventut i Festes) en actes formatius, i promoure activitats de sensibilització per a la ciutadania. Aquestes activitats hauran de culminar en disseny de campanyes de rebuig de la violència masclista i de prevenció d'actituds masclistes en els entorns d'oci i festes, començant per la Festa Major”.

Sota el paraigua de la Taula de Treball de Gènere s'encarrega a l'entitat Creación Positiva l'elaboració d'un protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci a Premià de Mar.

Ordenament jurídic que sustenta el Protocol:

El Conveni d'Istanbul, aprovat el 7 d'abril de 2014, constitueix el primer instrument de caràcter vinculant en aquesta matèria a Europa i és el tractat internacional més ampli en relació amb les diverses formes de violència contra les dones.

El Conveni ha codificat les normes, la jurisprudència i les pràctiques en l'àmbit estatal, atès que les seves disposicions tenen més pes i se'n pot garantir una aplicació més àmplia. El Conveni es basa, en particular, en el marc de les mesures de la CEDAW i la jurisprudència desenvolupada pel Comitè CEDAW.

A diferència d'altres instruments internacionals, el Conveni d'Istanbul assenyala expressament en l'article 3.f que el terme *dona* inclou les nenes menors de divuit anys. I l'article 4.3 indica que l'aplicació del Conveni haurà d'assegurar-se sense cap discriminació, sigui basada en el sexe, la raça, l'origen, l'edat, l'estat civil, l'estatus de migrant, etc.

La definició de violència contra les dones del Conveni és àmplia i inclou per primera vegada, en l'àmbit internacional, el dany econòmic –tal com ho fa la normativa catalana–. D'aquesta manera és com defineix la violència contra les dones:

[...] tots els actes de violència basats en el gènere que impliquen o puguin implicar per a les dones danys o patiments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica,

incloent-hi les amenaces de realitzar els actes, la coacció o la privació arbitrària de llibertat, a la vida pública o privada (article 3.a).

Igualment, també defineix la violència domèstica, on s'inclouen les relacions de parella que no impliquen convivència, com:

[...] tots els actes de violència física, sexual, psicològica o econòmica que es produeixen en la família o la llar o entre cònjuges o parelles de fet antics o actuals, independentment que l'autor del delictes comparteixi o hagi compartit el mateix domicili que la víctima (article 3.b).

El Conveni defineix explícitament diferents manifestacions de la violència envers les dones que han de ser sancionades pels estats com a delictes. Per a l'efecte d'aquest document tenen una importància particular:

1. La violència psicològica (article 33): el fet d'atemptar greument contra la integritat psicològica d'una persona mitjançant coacció o amenaces.
2. L'assetjament o *stalking* (article 34): el fet d'adoptar, en diverses ocasions, comportament amenaçador contra una altra persona que la faci témer per la seva seguretat.
3. La violència física (article 35): el fet d'exercir actes de violència física sobre una altra persona.
4. La violència sexual i la violació (article 36).
5. El matrimoni forçat (article 37).
6. La mutilació genital femenina (article 38).
7. L'avortament forçat i l'esterilització forçada (article 39).
8. L'assetjament sexual (article 40): tota forma de comportament no desitjat, verbal, no verbal o físic, de caràcter sexual, que tingui per objecte o resultat violar la dignitat d'una persona, en particular quan el comportament creï un ambient intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.
9. L'assistència o complicitat en la comissió de qualsevol d'aquests delictes

La Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista.

El 24 d'abril de 2008, el Govern de Catalunya va aprovar la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista. Aquesta Llei dona pes legal a tot un seguit

d'actuacions que ja s'anaven desenvolupant a Catalunya des de feia temps amb l'objectiu d'eradicar aquesta violència i, així mateix, assentar les bases per a l'establiment d'actuacions noves i necessàries que afecten totes les administracions i els agents socials implicats en l'abordatge de la problemàtica.

La Llei del dret de les dones a eradicar la violència masclista recull les actuacions que els poders públics catalans han de dur a terme contra aquest tipus de violència i permet actuar de manera integral contra totes les seves formes i els àmbits en què es pot manifestar.

La llei ha posat les dones al centre, com a subjectes de dret, i ha considerat la violència masclista com una vulneració greu dels drets humans i les llibertats fonamentals, així com un impediment per assolir la plena ciutadania, la seva autonomia i la seva llibertat.

El text legal, el primer que s'elabora a Catalunya per regular les actuacions contra la violència masclista, destaca perquè:

- Aborda integralment totes les maneres d'exercir aquesta violència i tots els àmbits en què es pot produir.
- Dona molta importància a la prevenció i subratlla les mesures de sensibilització, prevenció i detecció precoç com a principis fonamentals en l'eradicació d'aquesta problemàtica social tan greu.
- Regula la Xarxa d'Atenció a les Dones en situacions de Violència Masclista, en defineix cada servei, les funcions a desenvolupar, quina administració en té la competència i quines han de ser les beneficiàries.
- Estén l'àmbit de drets a les filles i fills de les dones que es troben en situació de violència masclista.

Als efectes d'aquesta llei, la violència masclista es pot exercir d'alguna de les formes següents:

a) Violència física: comprèn qualsevol acte o omissió de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.

b) Violència psicològica: comprèn tota conducta o omissió intencional que produeixi en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaçes, d'humiliació, de vexacions, d'exigència d'obediència o submissió, de coerció verbal, d'insults, d'aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat.

c) Violència sexual i abusos sexuals: comprèn qualsevol acte de naturalesa sexual no consentit per les dones, inclosa l'exhibició, l'observació i la imposició, per mitjà de violència, d'intimidació, de prevalença o de manipulació emocional, de relacions sexuals, amb independència que la persona agressora pugui tenir amb la dona o la menor una relació conjugal, de parella, afectiva o de parentiu.

d) Violència econòmica: consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de les seves filles o fills, i la limitació en la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella.

La violència masclista es pot manifestar en alguns dels àmbits següents:

Primer. Violència en l'àmbit de la parella: consisteix en la violència física, psicològica, sexual o econòmica exercida contra una dona i perpetrada per l'home que n'és o n'ha estat el cònjuge o per la persona que hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.

Segon. Violència en l'àmbit familiar: consisteix en la violència física, sexual, psicològica o econòmica exercida contra les dones i les menors d'edat en el si de la família i perpetrada per membres de la mateixa família, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. No s'hi inclou la violència exercida en l'àmbit de la parella, definida en l'apartat primer.

Tercer. Violència en l'àmbit laboral: consisteix en la violència física, sexual o psicològica que es pot produir en el centre de treball i durant la jornada laboral, o fora del centre de treball i de l'horari laboral si té relació amb la feina, i que pot adoptar dues tipologies:

a) Assetjament per raó de sexe: el constitueix un comportament no desitjat relacionat amb el sexe d'una persona en ocasió de l'accés al treball remunerat, la promoció en el lloc de treball, l'ocupació o la formació, que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat de les dones i de crear-los un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant o ofensiu.

b) Assetjament sexual: el constitueix qualsevol comportament verbal, no verbal o físic no desitjat d'índole sexual que tingui com a objectiu o produeixi l'efecte

d'atemptar contra la dignitat d'una dona o de crear-li un entorn intimidatori, hostil, degradant, humiliant, ofensiu o molest.

Quart. Violència en l'àmbit social o comunitari: comprèn les manifestacions següents:

a) Agressions sexuals: consisteixen en l'ús de la violència física i sexual exercida contra les dones i les menors d'edat que està determinada per l'ús premeditat del sexe com a arma per demostrar poder i abusar-ne.

b) Assetjament sexual.

c) Tràfic i explotació sexual de dones i nenes.

d) Mutilació genital femenina o risc de patir-la: inclou qualsevol procediment que impliqui o pugui implicar una eliminació total o parcial dels genitals femenins o hi produeixi lesions, encara que hi hagi consentiment exprés o tàcit de la dona.

e) Matrimonis forçats.

f) Violència derivada de conflictes armats: inclou totes les formes de violència contra les dones que es produeixen en aquestes situacions, com ara l'assassinat, la violació, l'esclavatge sexual, l'embaràs forçat, l'avortament forçat, l'esterilització forçada, el contagi intencionat de malalties, la tortura o els abusos sexuals.

g) Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones, com ara els avortaments selectius i les esterilitzacions forçades.

El marc tècnic per definir les violències masclistes a l'espai públic pren com a referència el document elaborat per Creación Positiva i Grup Antígona com a encàrrec de la Comissió Nacional per a una Intervenció Coordinada contra la Violència Masclista¹ i en el marc de la proposta també estan recollides diverses ponències ^{2 3}.

¹http://dones.gencat.cat/ca/ambits/centre_documentacio/publicacions/informes_estudis_avaluacions/

²http://creacionpositiva.org/AREAS-SERVICIOS/derechos-e-incidencia-politica/jornadas-violencias-sexuales/Violencias%20sexuales%20en%20espacios%20publicos_L.Garrido.pdf

³http://creacionpositiva.org/AREAS-SERVICIOS/derechos-e-incidencia-politica/jornadas-violencias-sexuales/Politiques%20violencia%20sexuals_M.Pineda.pdf

En aquest sentit, recollim la taula descriptiva de les manifestacions de violències sexuals per àmbit del Marc Conceptual ⁴.

Àmbit simbòlic ⁵	Àmbit parella	Àmbit familiar	Àmbit laboral	Àmbit social i/o comunitari ⁶
Assetjament sexual <i>Sexualitzar per fer les dones objecte;</i> <i>Sexualitzar per vexar o humiliar</i> <i>Sexualitzar per fer de mercaderia</i>	Assetjament sexual <i>Stalking, sexting, grooming, i altres mitjançant TIC</i>	Assetjament sexual <i>Stalking, sexting, grooming, i altres mitjançant TIC</i>	Assetjament sexual i per raó de sexe <i>Stalking, sexting, grooming, i altres mitjançant TIC</i>	Assetjament sexual (al carrer, festes, espais d'oci, etc.) <i>Stalking, sexting, grooming, i altres mitjançant TIC</i>
<i>Llenguatge sexista</i>	Agressions sexuals	Agressions sexuals	Agressions sexuals	Agressions sexuals
<i>Cosificar</i>	Abús sexual	Abús sexual	Abús sexual	Abús sexual
<i>Fragmentar Cos</i> <i>Publicitat sexista</i> <i>Invisibilització</i>	Violència contra altres drets sexuals i	Violència contra altres drets sexuals i reproductius de les dones L'embaràs forçat	Violència contra altres drets sexuals i	Violència contra altres drets sexuals i reproductius de les dones L'embaràs forçat

⁴http://dones.gencat.cat/ca/ambits/centre_documentacio/publicacions/informes_estudis_avaluacions/

⁵Aquestes manifestacions es donen o tenen un impacte a tots els àmbits.

⁶Incloent-hi l'àmbit institucional.

Àmbit simbòlic ⁵	Àmbit parella	Àmbit familiar	Àmbit laboral	Àmbit social i/o comunitari ⁶
	reproductius de les dones ⁷ L'avortament forçat L'esterilització forçada La infecció intencionada d'ITS	L'avortament forçat L'esterilització forçada La infecció intencionada d'ITS	reproductius de les dones ⁸	L'avortament forçat L'esterilització forçada La infecció intencionada d'ITS

El dret de les persones que conformen els col·lectius LGTBI de no patir sexisme

Que les persones lesbianes, gais, transsexuals/transgènere, bisexuals i intersexuals disposin i gaudeixin dels mateixos drets i oportunitats que el conjunt de tota la ciutadania, així com del dret a viure emparades pels principis d'igualtat i no discriminació. I, per tant, siguin lliures de viure sense sexisme i sense violències sexuals.

A nivell local, fa dècades que diversos municipis de la demarcació de Barcelona venen desenvolupant accions de sensibilització i prevenció d'actituds LGTBIfòbiques, actes de visibilitat i reconeixement o disposen d'espais d'atenció i acompanyament específic per a persones LGTBI.

Pel que fa a les principals competències de llurs polítiques a nivell local, la pionera Llei 11/2014 del Parlament de Catalunya, les defineix així a l'article 1:

Aquesta llei té per objecte establir i regular els mitjans i les mesures per a fer efectiu el dret a la igualtat i la no-discriminació per raó d'orientació sexual, identitat de gènere

⁷ La Llei 5/2008 parla expressament de violència "contra altres drets sexuals i reproductius", malgrat que, des d'una perspectiva àmplia, totes les manifestacions de violències sexuals atempten contra els drets sexuals.

⁸ Per exemple, les polítiques amb què algunes empreses imposen el control de la fertilitat de les treballadores.

o expressió de gènere, en els àmbits, tant públics com privats, sobre els quals la Generalitat de Catalunya i els ens locals tenen competències.

De les diferents legislacions assenyalem en l'àmbit europeu:

- Tractat d'Amsterdam de 1997, on es recull a l'article 13 combatre la discriminació per raó de sexe i orientació sexual.
- Resolució del Parlament Europeu de 8 de febrer de 1994.
- Resolució del Parlament Europeu de 18 de gener de 2006.
- Resolució del Parlament Europeu de 24 de maig de 2012.
- Directives 2000/78/CE, referides a la igualtat de tracte en l'àmbit laboral.
- Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea (article 21).

De l'Estat espanyol:

- Llei 3/2005 al voltant de contraure matrimoni entre persones del mateix sexe.
- Llei 14/2006 sobre tècniques de reproducció assistida.
- De la mateixa Constitució Espanyola es desprenen llurs drets, especialment, dels articles 10, 14 i 18.
- Del Codi Penal, l'article 22.4, on s'especifica la discriminació per motius d'orientació sexual i d'identitat sexual i per raons de gènere; i l'article 510, on es tipifiquen mesures penals específiques per delictes d'homofòbia i transfòbia.

I, òbviament, la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. Parlament de Catalunya.

Cal tenir en compte els tres marcs que ens poden resultar útils per incorporar la perspectiva garantida dels drets de les persones dels col·lectius LGTBI en el marc dels protocols de violències sexuals en espais públics d'oci:

En primer lloc, el deure d'intervenció: "Els i les professionals, si tenen coneixement d'una situació de risc o tenen una sospita fonamentada de discriminació o violència per raó d'orientació sexual, d'identitat de gènere o d'expressió de gènere, tenen el deure de comunicar-ho als cossos i forces de seguretat i a l'òrgan competent".

En segon lloc, els mecanismes per garantir el dret a la igualtat. I per tant, l'aplicació del Règim d'infracció i sancions.

El tercer element clau és la capacitat transformadora dels missatges que incorporen la lluita contra el sexisme com a eix vertebrador de la prevenció de la LGTBifòbia.

El protocol es un procés continu de coproducció i responsabilitats compartides

En aquest marc, el present protocol complementa les eines ja existents al territori i amplia la capacitat local d'incidir en la prevenció i actuar enfront de les agressions masclistes, en aquesta ocasió, en el context dels espais d'oci i festes de la ciutat.

Aquest protocol consta d'un procés continu d'intervenció, on hi ha actuacions vinculades a la prevenció, la detecció i l'actuació en espais festius i l'atenció.

Aquest protocol és més que un document, aquest **Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci de Premià és un** procés col·lectiu.

Té com a objectiu principal consensuar principis i estratègies per abordar aquestes temàtiques des d'una perspectiva comunitària i integral. Els espais festius i d'oci són moltes vegades espais que afavoreixen les condicions d'interrelacions desiguals, les quals poden donar pas a masclismes, assetjaments o agressions sexuals.

Les lògiques patriarcals situades en un context específic d'oci afavoreixen la violència en l'àmbit festiu, ja que el que fan és normalitzar les conductes de les persones agressores i per tant no legitimen els possibles sentiments de malestar, protesta o resposta de la persona agredida i permeten que aquestes formes de violència quedin silenciades, minimitzades i reproduïdes.

Per tant, calen espais lliures de sexisme i de conductes abusives i masclistes que permetin a les dones poder relacionar-se de manera segura i consentida.

Per aconseguir-ho es pretén sensibilitzar la ciutadania i oferir uns espais de seguretat i de confiança on hi haurà persones que donaran suport i acompanyament a les persones assetjades o agredides en els espais multitudinaris de les festes majors.

El protocol ha de contribuir a fer de la igualtat de gènere i de la prevenció de violències masclistes i hetera normatives un dels valors fonamentals de les festes i de tots els espais públics d'oci.

ELS PRINCIPIS D'ACTUACIÓ⁹

Actuació preventiva. Abans que es produeixi qualsevol agressió és important desenvolupar actuacions d'informació, formació i sensibilització i mostrar aquests tipus de continguts als espais d'oci i festa. En aquest sentit, es desenvoluparan accions preventives específiques per dotar de recursos les dones i les persones LGTBI que es puguin enfrontar a altres formes de violència **masclista com la transfòbia, homofòbia o lesbofòbia.**

Actuació immediata. La resposta que es donarà a les situacions d'assetjament i/o agressions sexuals ha de ser immediata i contundent. La inacció, sigui institucional o personal, revictimitza les dones o persones del col·lectiu LGTBI que la pateixen i confereix impunitat als qui l'exerceixen.

S'impulsaran **accions dirigides als homes i joves** amb l'objectiu que es corresponsabilitzin a rebutjar, actuar i denunciar qualsevol manifestació masclista, en especial aquelles vinculades a les violències sexuals.

També es desenvoluparan accions amb campanyes específiques amb la finalitat d'implicar la **ciutadania** en general i els agents directament implicats en el desenvolupament de les festes (personal municipal, bars, etc.).

D'altra banda, per mostrar visiblement que a l'espai **no es tolerarà** cap actitud masclista s'utilitzaran diferents elements: cartells, cintes d'abalament, banderoles, adhesius per publicitar els telèfons on trucar en cas de produir-se una agressió, informació de mà sobre com actuar davant una agressió masclista i violències sexuals.

Atenció prioritària a la víctima. Sempre que es presenciï i/o es conegui una agressió, l'actuació prioritària ha de ser l'atenció a la víctima. Assegurar-se que està bé i que rep l'atenció adequada han de ser les primeres actuacions. Es procurarà, a més, ajudar-la –si està sola– a buscar les seves amigues o els seus familiars. En cas que no tingui suport d'amigues i/o familiars, se l'acompanyarà en les actuacions necessàries. És important que no se la deixi sola després de sofrir una agressió.

En aquest sentit, s'intensificaran les mesures formatives en matèria de violència masclista del personal que gestiona recursos municipals d'atenció i acompanyament a les víctimes, i especialment el coneixement d'aquest protocol

Atenció a les conseqüències del procés penal. El procés penal té com a objectius centrals impedir la impunitat dels agressors i proporcionar seguretat a les víctimes.

⁹Estan basats en el "Protocolo local de actuación ante las agresiones machistas que se manifiestan en espacios de ocio y festivos" de l'Ajuntament de Vitoria-Gasteiz

Respecte a la decisió de la víctima. Sigui quina sigui la decisió de la víctima sobre el procediment que vol seguir, cal respectar-la, facilitant-li la informació necessària per fer-ho. Si no es troba en un estat de consciència que li permeti prendre una decisió informada, cal assenyalar-li que pot prendre's el temps que necessiti abans de decidir què vol fer pel que fa a l'agressió.

Rebuig a l'agressor. Sempre que es presenciïn i/o coneguin actituds o comentaris masclistes, es demanarà a l'agressor que cessi en el seu comportament tot involucrant i compromentent el seu entorn perquè pari aquestes actituds. En casos greus d'agressió, es dirà a la policia.

Informació segura. Cal evitar, en el cas que el succés solament sigui un rumor i no estigui contrastat, que la notícia s'expandeixi i surti als mitjans de comunicació abans que estigui confirmada. Una notícia falsa no és mai beneficiosa per a la suposada víctima ni per a la suposada persona agressora, i en alguns casos pot portar a crear alarmisme i generar falses informacions que circulen amb molta rapidesa en els municipis.

OBJECTIUS DEL PROTOCOL

Objectius marc del Protocol

- Disposar d'un marc d'actuacions consensuat i coordinat sobre les violències sexuals en espais públics d'oci a Premià de Mar.
- Oferir una resposta institucional i ciutadana contra les violències sexuals, potenciant la cultura de tolerància zero sobre qualsevol agressió masclista i discriminatòria que es pugui produir a Premià de Mar.

Objectius específics

Implicar tots/totes els/les agents a través de la corresponsabilitat en la violència masclista i en particular en les manifestacions de violències sexuals en espais públics d'oci a Premià de Mar.

Potenciar espais a Premià de Mar que fomentin relacions segures, consentides, lliures i igualitàries.

Potenciar i fer créixer apoderament de les dones i persones dels diversos col·lectius LGTBI en la utilització de l'espai públic d'oci.

Formar i sensibilitzar els col·lectius i agents implicats que tindran responsabilitats en el Protocol.

Generar una resposta institucional que estigui alineada amb la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista. I la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.

ACTUACIONS

Les actuacions que desenvolupa aquest Protocol estan emmarcades en la intervenció pels següents eixos segons la Llei 5/2008:

- **Prevenció:** el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència de la problemàtica de la violència masclista per mitjà de la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable.
- **Detecció:** la posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.
- **Atenció:** el conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i les conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació.
- **Reparació:** el conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.
- **Recuperació:** l'etapa del cicle personal i social d'una dona que ha viscut situacions de violència en què es produeix el restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

Aquestes són les actuacions vinculades al Protocol:

Actuacions de prevenció en espais públics d'oci	Actuacions de prevenció a la Festa Major i les festes populars	Actuacions d'atenció en clau de seguretat i atenció psicosocial en espais públics d'oci	Actuacions d'atenció en clau de seguretat i atenció psicosocial en espais públics a la Festa Major i altres festes
---	--	---	--

Actuacions de prevenció en espais públics d'oci	Actuacions de prevenció a la Festa Major i les festes populars	Actuacions d'atenció en clau de seguretat i atenció psicosocial en espais públics d'oci	Actuacions d'atenció en clau de seguretat i atenció psicosocial en espais públics a la Festa Major i altres festes
Auditoria espai públic des de perspectiva de gènere	Actuacions sobre l'organització de les festes	Protocol d'actuació davant assetjaments i agressions (circuit i algoritmes)	Protocol d'actuació davant assetjaments i agressions (circuit i algoritmes)
Ordenança	Formació	Formació	Formació
Campanya en espais públics municipals sobre les violències sexuals	Coordinació i actuacions de prevenció	Coordinació i actuacions	Estands i acompanyament
Campanya de sensibilització dirigida als locals d'oci	Campanya de sensibilització dirigida a festes	Campanya de sensibilització dirigida a població en espai públic	Campanya de sensibilització dirigida a població en festes

Actuacions de prevenció en espais públics d'oci

1. Auditoria sobre l'espai públic de Premià de Mar des de perspectiva de gènere.

Estudis sobre la situació, l'ús o les necessitats i la seguretat dels espais que es considerin. Aplicació d'indicadors de qualitat urbana de l'espai i de la gestió amb metodologies participatives que inclouen la comunitat i l'administració pública.

2. Canvi d'ordenança municipal per perseguir els assetjaments sexuals i les agressions sexistes.

On es pugui incorporar, entre altres qüestions, la prohibició de les actituds d'assetjament sexual a l'espai públic, arraconaments i persecucions. Possibilitarà la sanció amb multes.

3. Campanya dirigida a prevenir les violències sexuals en espais públics municipals i altres espais públics d'oci.

Aquesta campanya ha d'estar enfocada a donar visibilitat a les causes de les diverses manifestacions de les violències sexuals que es produeixen a l'espai públic d'oci i que es puguin donar, per tant, en equipaments municipals. Ha de posar en relleu que es tracta d'una violència masclista. Ha d'assenyalar com actuar.

4. Campanya de sensibilització dirigida als locals d'oci.

Aquesta campanya ha d'estar enfocada a donar visibilitat a les causes de les diverses manifestacions de les violències sexuals que es produeixen a l'espai públic d'oci. Ha de posar en relleu que es tracta d'una violència masclista. Ha d'assenyalar la responsabilitat de tots els agents que participen en l'oci de la ciutat.

Pot anar acompanyada d'un codi de bones pràctiques o d'un protocol per a locals.

5. Formació al personal dels locals i equipaments municipals sobre prevenció de les violències sexuals.

6. Acció informativa sobre els recursos disponibles al municipi o a la comarca: SIAD, Premià Jove – Oci Alternatiu, Serveis Socials, etc.

Aquesta acció ha d'informar dels diversos espais que té Premià de Mar per poder tenir espais d'acollida o sensibilització per parlar de com prevenir les manifestacions de violències sexuals.

Actuacions de prevenció a la Festa Major i les festes populars

1. Auditoria sobre l'espai públic de Premià de Mar des de perspectiva de gènere.

Estudis sobre la situació, l'ús o les necessitats i la seguretat dels espais que es considerin. Aplicació d'indicadors de qualitat urbana de l'espai i de la gestió amb metodologies participatives que inclouen la comunitat i l'administració pública.

2. Canvi d' ordenança municipal per perseguir els assetjaments sexuals i les agressions sexistes.

On es pugui incorporar, entre altres qüestions, la prohibició de les actituds d'assetjament sexual a l'espai públic a les festes, arraconaments i persecucions, que possibiliti la sanció amb multes i que permeti expulsar els agressors dels espais públics.

3. Establir mecanismes de coordinació i gestió d'espais lliures de violències sexuals a les festes, tant a la Festa Major com a les festes populars.

Es tracta de generar una cultura de participació i de coordinació que incorpori la prevenció de la violència masclista i en concret de les violències sexuals de forma transversal a la forma de treball. Es recomana comissions mixtes institucionals i amb les comissions i/o grups que s'encarreguin de les festes i que puguin garantir l'execució d'aquest mandat.

4. Campanya de sensibilització sobre prevenció de les violències sexuals dirigida a les organitzacions/entitats que participen en la Festa Major i les festes populars.

5. Formació de les entitats que participen en les festes majors i festes populars sobre prevenció de les violències sexuals.

Que inclogui també el personal de seguretat a través de la contractació segons la llei d'igualtat i les lleis que donen cobertura aquest Protocol.

6. Acció informativa sobre els recursos disponibles al municipi o a la comarca: SIAD, Premià Jove – Oci Alternatiu, Serveis Socials, etc.

Aquesta acció ha d'informar dels diversos espais que té Premià de Mar per poder tenir espais d'acollida o sensibilització per parlar de com prevenir les manifestacions de violències sexuals.

Actuacions d'atenció en clau de seguretat i atenció psicosocial en espais públics d'oci

- 1. Protocol d'actuació davant d'assetjament i agressions sexuals.**
- 2. L'aplicació d'aquest Protocol, que es donarà a conèixer a les entitats, institucions (educatives, sanitàries, socials, etc.), associacions de comerciants i tots els agents vius de la ciutat, etc.**
- 3. L'aplicació d'aquest Protocol, que es donarà a conèixer a la ciutadania a través de campanyes de sensibilització sobre com actuar davant les violències sexuals (assetjament sexual i agressions sexuals) a Premià de Mar.**
- 4. Formació al personal dels locals de titularitat pública i equipaments municipals sobre el Protocol d'actuació de les violències sexuals.**
- 5. Formació a tots i totes els/les agents de la Policia Local en violència masclista i violències sexuals.**
- 6. Coordinació i planificació estratègica a través de la Taula de Treball de Gènere de les actuacions necessàries en clau de seguretat i atenció psicosocial en espais públics d'oci.**

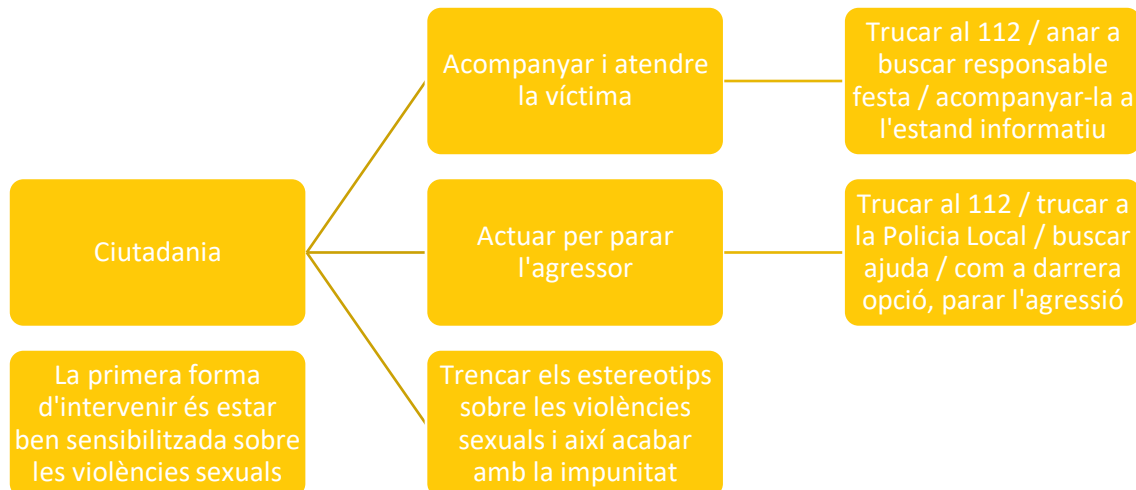
Actuacions d'atenció en clau de seguretat i atenció psicosocial en espais públics d'oci a la Festa Major

1. **Protocol d'actuació davant d'assetjament i agressions sexuals.**
2. **L'aplicació d'aquest Protocol, que es donarà a conèixer a les entitats i institucions participants en l'organització de les diverses festes i al personal de l'*staff*, a través d'una formació específica.**
3. **L'aplicació d'aquest Protocol, que es donarà a conèixer a la ciutadania a través de campanyes de sensibilització sobre la prevenció de les violències sexuals a Premià de Mar.**
4. **Estand amb professionals com a punt d'informació, atenció i orientació davant les agressions masclistes i les violències sexuals.**
5. **La presència de dues parelles d'agents itinerants que faran tasques de sensibilització durant la festa i que també podrien detectar i intervenir segons el protocol acordat en cas de trobar-se amb alguna agressió, i coordinar-se amb l'estand o els serveis corresponents (seguretat privada, Policia Local i Mossos d'Esquadra, etc.).**
6. **Coordinació i planificació estratègica a través de la Taula de Treball de Gènere de les actuacions necessàries en clau de seguretat i atenció psicosocial en espais públics d'oci a la Festa Major i altres festes de Premià de Mar.**
7. **Formació a tots i totes els/les agents de la Policia Local en violència masclista i violències sexuals.**

Protocol
d'actuació en el
cas
d'assetjament i
agressions
sexuals a
Premià de Mar
a les festes
populars i a la
Festa Major

PROTOCOL D'ACTUACIÓ EN EL CAS D'ASSETJAMENT I AGRESSIONS SEXUALS A PREMIÀ DE MAR A LES FESTES POPULARS I A LA FESTA MAJOR

Si com a **ciutadana o ciutadà** de Premià de Mar em trobo una situació de violència sexual (assetjament sexual o agressió sexual) a les festes puc fer moltes coses. Algunes tenen a veure amb aquestes idees, que són fonamentals:

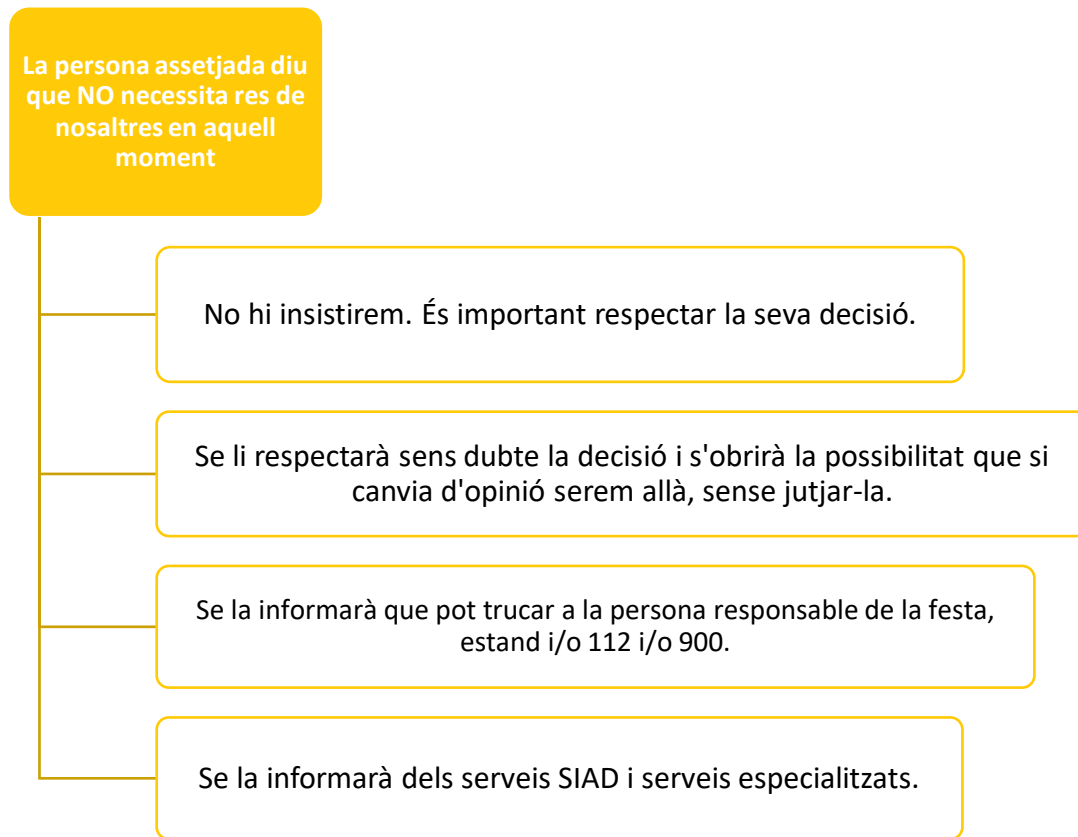

En situacions d'assetjament i agressions sexuals, les persones implicades hi intervindran de forma diferent en funció de les seves competències i responsabilitats i d'acord a la gravetat dels fets.

Actuació cap a la persona que pateix una situació d'assetjament sexual a les festes populars i/o Festa Major (espai públic) de Premià de Mar (informació dirigida al personal que forma part activa del Protocol¹⁰)

Si veiem que s'està produint una situació d'assetjament sexual o ens informem que s'està produint, ens hem d'apropar a la persona agredida i demanar-li si necessita ajuda i si vol que actuem.

Com que la premissa sempre és presentar-nos de forma respectuosa i que la persona assetjada pugui decidir què vol fer, cal preguntar-li si necessita ajuda en aquell moment i quin tipus d'ajuda vol. I actuarem donada la nostra valoració i respectant la decisió de la dona o persona del col·lectiu LGTBI. ¹¹.

¹⁰ El personal que forma part del Protocol té diferents graus de responsabilitat i de competència professional d'acord amb el que estableixi l'actuació del Protocol (aquest personal pot ser de la Policia Local, responsables de la barra, tècniques de les festes, personal de l'estand, etc.).

¹¹ És molt rellevant tenir en compte aquesta premissa, quan la dona està encara a prop de l'agressor, o l'espai de seguretat en què es troba. Hem de valorar l'edat legal de la persona assetjada sexualment.

La persona assetjada diu que Sí que necessita ajuda o vol que hi intervinguem

Valorarem en tot moment quin és el nostre paper, quina és la nostra responsabilitat sobre el Protocol i buscarem la persona de referència o l'espai segur (responsable o estand)

L'apartarem de l'agressor. Li oferirem d'acompanyar-la en tot moment. Li proporcionarem un **espai de seguretat i tranquil·litat**. L'escoltarem i aclarirem l'assetjament per poder actuar millor (no cal entrar en detalls de l'assetjament).

La informarem que té dret a interposar una denúncia. Si necessita més informació sobre la denúncia o sobre entitats i recursos existents: SIAD de Premià de Mar i altres recursos especialitzats.

Valorarem amb ella què vol que fem en relació a l'assetjador: si vol que marxi de la festa, si vol que parlem amb ell, si vol que no parlem i l'acompanyem a un lloc segur, etc.

Li preguntarem si vol que truquem al 112.

Li oferirem tota la informació sobre els serveis: SIAD, serveis especialitzats, Serveis Socials, serveis sanitaris, etc.

Actuació cap a la persona que provoca una situació d'assetjament sexual a les festes populars i/o Festa Major (espai públic) de Premià de Mar (informació dirigida al personal que forma part activa del Protocol¹²)

INFORMAR l'agressor (o agressors) que està realitzant un acte de violència sexual / violència masclista. Que en aquesta festa (ni enlloc) no volem assetjadors sexuals.

Se li ha de fer saber que aquesta actitud i aquest comportament no es toleraran i que si no ho atura s'actuarà en conseqüència.

És molt rellevant saber si l'assetjador és conegut de la persona víctima i haver valorat amb la persona assetjada la repercussió en un futur.

¹² El personal que forma part del Protocol té diferents graus de responsabilitat i de competència professional d'acord amb el que estableixi l'actuació del Protocol (aquest personal pot ser de la Policia Local, responsables de la barra, tècniques de les festes, personal de l'estand, etc.).

Actuació cap a la persona que pateix una situació d'agressió sexual a les festes populars i/o Festa Major (espai públic) de Premià de Mar (informació dirigida al personal que forma part activa del Protocol¹³)

Actuació sobre la persona agredida sexualment :

Valoració de la tipologia de la situació viscuda per la persona agredida sexualment:

Agressió
sexual
(sense força)

Agressió
sexual

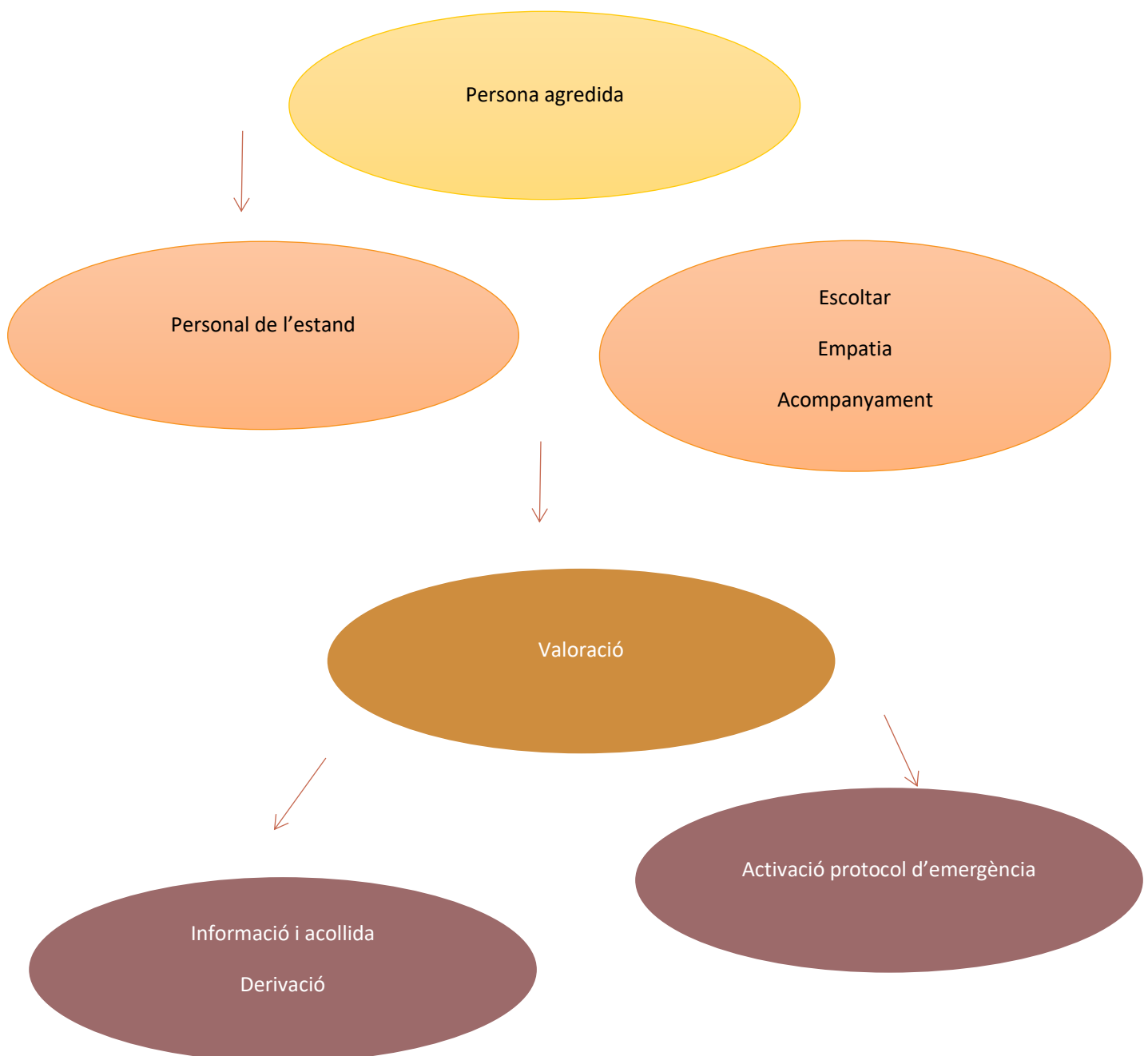
Violació

Preservar la seguretat de la persona agredida.
No deixar-la sola, donar-li el suport emocional i físic que necessiti.
Dirigir-la a l'espai segur de la festa (estand, organització o responsable).
Explicar-li que té dret a interposar una denúncia i a rebre atenció sociosanitària.
Informar-la breument dels serveis d'atenció i oferir-li informació escrita.
Trucar al 112.

I no oblidar, des del primer moment, de reconèixer la credibilitat que té per part nostra.

¹³ El personal que forma part del Protocol té diferents graus de responsabilitat i de competència professional d'acord amb el que estableixi l'actuació del Protocol (aquest personal pot ser de la Policia Local, responsables de la barra, tècniques de les festes, personal de l'estand, etc.).

Actuació cap a la persona que pateix una situació d'agressió sexual a les festes populars i/o Festa Major (espai públic) de Premià de Mar per part de l'estand

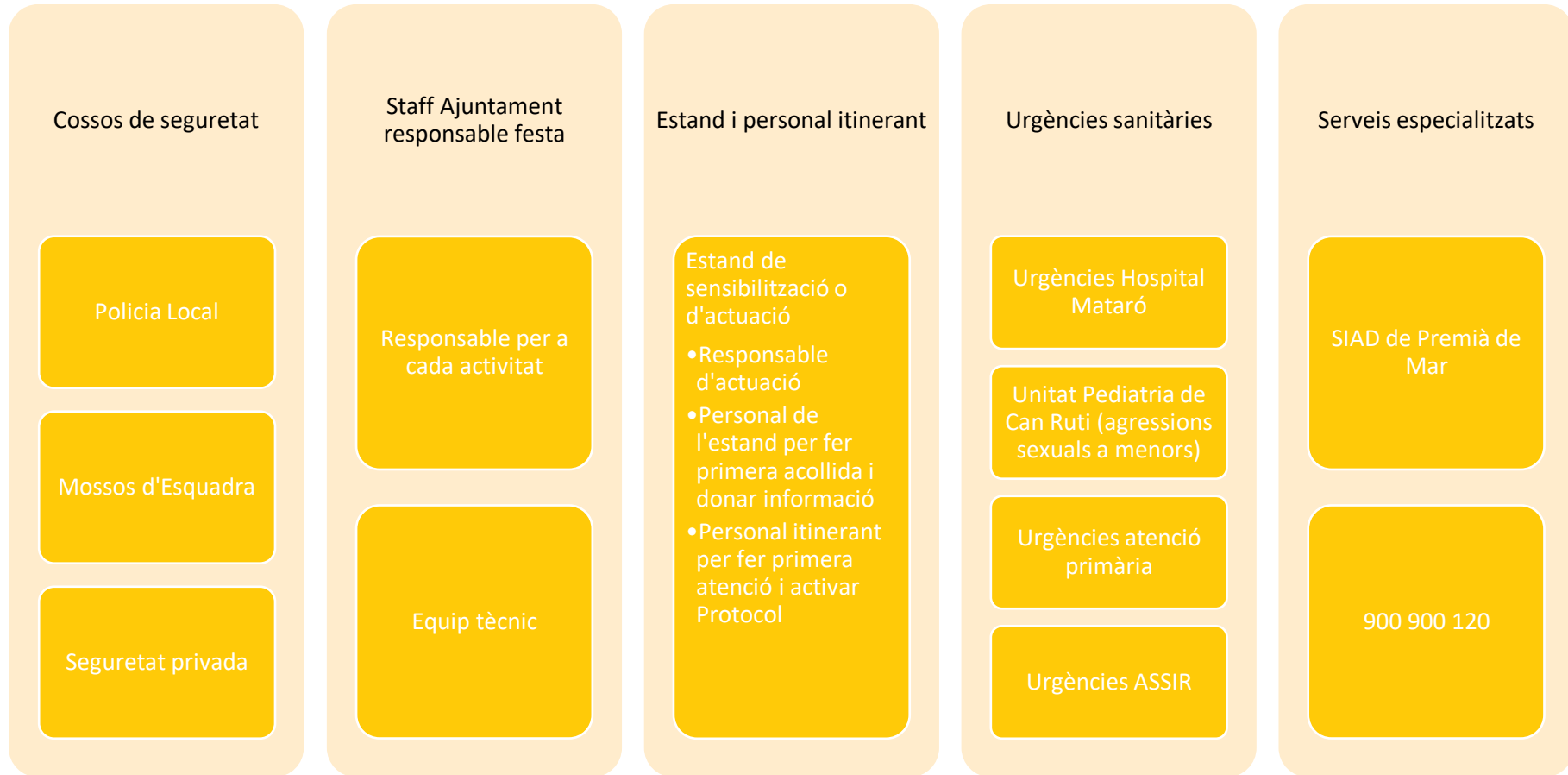
Sobre la possibilitat de la denúncia:

Informar també la persona víctima que té dret a interposar una denúncia o no (que per prendre aquesta decisió pot necessitar temps, assessorament psicosocial i legal). Que posar la denúncia en el moment proper a l'agressió sexual té a veure amb les proves forenses.

Que si vol posar una denúncia té dret a ser assistida per una advocada a la comissaria dels Mossos d'Esquadra mateix.

En totes les situacions en què s'acabi avisant la Policia Local o els Mossos d'Esquadra seria important que es pogués donar una **descripció** de la persona agressora (si la coneix o no, com anava vestida, alçada, si anava sola, etc.) i aclarir si hi ha testimonis.

Actuacions a les festes de Premià de Mar: RESPOSANBLE / CONTACTES / RECURSOS EXISTENTS per horari i per a cada actuació ¹⁴

¹⁴Cal revisar-ho a cada festa o espai festiu que s'organitzi.

INDICADORS D'AVALUACIÓ ¹⁵

Indicadors d'avaluació

Indicadors de procés d'implementació del Protocol:

- Definició organitzativa —assignació de tasques i responsabilitats establertes per la Taula.
- Grau de participació, implicació i motivació dels agents implicats.
- Percepció del grau de suport de l'organització.
- Mecanismes de comunicació i coordinació.
- Nombre de productes realitzats. Recursos econòmics destinats.
- Nombre de reunions d'operativització de la implementació del protocol entre els actors implicats.
- Nombre de trobades de la Taula per al seguiment del Protocol.
- Nombre de sessions de formació per als agents implicats.
- Tipus i nombre d'accions de prevenció realitzades.

Instruments per fer seguiment de la implementació del Protocol:

- Actes de reunions, seguiment d'acords de la Taula de Treball de Gènere.
- Grups de discussió.
- Observació directa.
- Dades d'execució pressupostària.
- Valoració qualitativa de les reunions.
- Plantilla de recollida d'actuacions de prevenció.
- Plantilla de valoració d'impactes i costos.

Indicadors d'efectivitat/impacte

- Nombre i tipologia de situacions d'assetjament i agressions detectades.

¹⁵Aquests indicadors estan fonamentats en el Protocol contra les agressions sexistes a les festes majors d'Argentona.

- Nombre i tipologia de mesures preventives implementades.
- Nombre de situacions d'assetjament i agressions sexuals comunicades.
- Nombre de situacions d'assetjament i agressions sexuals denunciades.
- Temps d'atenció i resposta.

Instruments per fer seguiment de l'impacte

- Plantilla de recollida de dades a l'estand i responsables.
- Reunions de valoració de la Taula i d'organitzadores de les festes.
- Informes/actes de les reunions.
- Observació directa.

Indicadors de qualitat

- Percepció de l'atenció, assessorament i acompanyament personalitzat rebut.
- Grau de coneixement i percepció del Protocol per part de la ciutadania.
- Percepció de les mesures de sensibilització i prevenció.

Instruments per fer seguiment dels indicadors de qualitat

- Enquesta de satisfacció.
- Enquestes de valoració amb recollida de dades.

Autoria:

Creación Positiva.

www.creacionpositiva.org

crea@creacionpositiva.org

Novembre 2017

DOCUMENTACIÓ ANNEXA

ESQUEMA CIRCUIT. FESTES POPULARS I/O FESTA MAJOR DE PREMIÀ DE MAR

Tipologia	Subjecte que ha rebut agressió	Què cal fer	Qui	Altres informacions
Assetjaments sexuals. Situacions de violència verbal. Expressions vexatòries. Accions d'aïllament, rebuig o menyspreu públic, notori i explícit.	Persona agredida.	Informar-la i oferir-li suport. Adreçar-la al punt informatiu.	Personal responsable actes. Professionals punt informatiu.	Estand habilitat. Derivar-la al SIAD per a més informació.
	Persona que realitza l'agressió.	Avisar-la que aturi la seva conducta. En cas que continuï, avisar policia o personal de seguretat, que són els únics que poden expulsar-la del recinte o espai.	Personal responsable actes. Policia. Personal de seguretat.	
Fets delictius Agressions sexuals. Abusos sexuals (que van des de tocaments amb caràcter sexual fins a violacions).	Persona agredida.	Facilitar espai segur i avisar, si així ho vol, família o amitats... Posar en coneixement de la policia. Trucar al 112, que activarà Protocol.	Personal punt informatiu. Policia. Personal de seguretat.	Estand habilitat. Derivar-la al SIAD per a atenció, si ho necessita.
	Persona que realitza l'agressió.	Avisar policia o personal de seguretat.	Personal responsable actes. Policia. Personal de seguretat.	

En referència a la denúncia

En tots els casos s'informarà la persona que té dret a interposar una denúncia. També se li oferirà informació, si ho desitja, sobre recursos i entitats existents en contra de la violència masclista i les agressions homòfobes.

Si la persona VOL posar una denúncia.

Se li recordarà que no cal que sigui immediata, i que es fa immediatament facilita la identificació de la persona agressora.

S'informarà la persona agredida i se l'adreçarà al SIAD si és de Premià de Mar per millorar l'assessorament jurídic.

S'informarà la persona que en el moment d'interposar la denúncia té dret a anar acompanyada d'una advocada (preferiblement experta en violències masclistes).

En cas de ser una agressió homòfoba, veure full de la Generalitat de Catalunya.

Si la persona NO SAP si vol o NO VOL posar una denúncia

Se l'escoltarà amb empatia i respecte i se li proporcionarà el suport que necessiti.

Se l'ajudarà a valorar la possibilitat de buscar suport en aquests moments i posteriors, si alguna persona més coneix l'agressió i, si pot ser, que no marxi sola (trucar a amic/iga, familiar, agents comunitaris, etc.).

Se li donarà informació sobre els serveis i les entitats existents que ofereixen assessorament en contra de la violència masclista i les agressions homòfobes.

Si es tracta d'una agressió sexual amb penetració (de penis, dits o objectes) o amb violència física

S'informarà la persona que si ho necessita té dret a rebre assistència mèdica encara que no vulgui o no sàpiga si vol posar una denúncia.

Se li explicarà que a l'hospital (Hospital de Mataró per a les persones majors d'edat i Hospital Can Ruti per a les persones menors d'edat) activaran el protocol d'agressions sexuals.

Se li farà un examen mèdic, proves d'ITS, anticoncepció d'urgència (AU) si calgués, es valorarà medicació profilàctica per a algunes ITS (inclòs el VIH) i es presentarà un comunicat de lesions al jutjat, si bé això no significa que ella denunciï.

S'informarà també, si la persona és menor d'edat, que des de l'hospital avisaran els pares o tutors legals. Sempre es posa en coneixement dels jutjats.

Es valorarà risc de suïcidi.

900
900
120

Contra la violència masclista **Atenció 24 h**

Telèfon gratuït i confidencial

 Generalitat de Catalunya
Institut Català de les Dones

900 900 120
Contra la violència
masclista **Atenció 24 h**

900 900 120
Contra la violència
masclista **Atenció 24 h**

900 900 120
Contra la violència
masclista **Atenció 24 h**

900 900 120
Contra la violència
masclista **Atenció 24 h**

900 900 120
Contra la violència
masclista **Atenció 24 h**

900 900 120
Contra la violència
masclista **Atenció 24 h**

900 900 120
Contra la violència
masclista **Atenció 24 h**

900 900 120
Contra la violència
masclista **Atenció 24 h**

900 900 120
Contra la violència
masclista **Atenció 24 h**

Digues prou a la LGTBIfòbia!

Octubre
2016

Llei 11/2014, de 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia

PER DEFENSAR ELS TEUS DRETS, DENUNCIA!

QUÈ

Si pel fet de ser lesbiana, gai, transsexual, bisexual, transgènere o intersexual pateixes:

- Situacions de violència verbal
- Expressions vexatòries
- Accions d'aïllament, rebuig o menyspreu públic, notori i explícit
- Exclusió
- Discriminació o assetjament en l'àmbit laboral
- Discriminació o assetjament en l'àmbit escolar
- Limitació d'accés a espais públics o privats

Si detectes accions de discriminació:

- Simbologia LGTBIfoba
- Missatges intimidatoris a les xarxes socials
- Expressions discriminatòries en l'àmbit social, comunicatiu...
- Qualsevol tipus d'agressió, insult, amenaça, xantatge, incitació a la violència o la discriminació

Llei 11/2014

La Llei per a garantir els drets de les persones de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per a eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia t'empara i preveu sancions per a les persones que porten a terme aquestes accions discriminatòries.

COM

Pots fer-ho presencialment, per telèfon o per Internet.

A l'Àrea LGBTI del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
935 517 717

A Internet
treballiaferssocials.gencat.cat

A les seus dels Serveis Territorials del Departament
Lleida: 973 703 679
Terres de l'Ebre: 977 706 534
Barcelona: 935 544 246
Girona: 872 975 958
Tarragona: 977 241 935

Al 112